

**NÁRODNÍ EKONOMICKÁ RADA VLÁDY
DŮCHODOVÁ REFORMA**

Způsob práce skupiny důchodová reforma

- Východisko: materiály PES z června 2010
- Pracovní skupina rozšířena o externí členy
- 6 schůzek pracovní skupiny v září – listopad
- Podpora ze strany MPSV
- Jednání i s externími subjekty (ČSSZ, CDCP, Siemens, Clearstream)

Hlavní doporučení

- Podpora doporučení PES z června 2010
 - Cíle reformy
 - Diverzifikace
 - Fiskální udržitelnost
 - Zmírnění mezigeneračního břemene
 - Zvýšení ekvivalence
 - Povinné spoření
 - Úpravy PAYG pilíře
 - Reforma III. pilíře (penzijní připojištění)
- Otevřené otázky
 - Spořit povinně / dobrovolně
 - Záruka státu ano / ne + státní fond ano / ne
 - Počet providerů ve II. pilíři
 - Role ČSSZ ve II. pilíři
 - Financování transformačních nákladů

Cíle reformy: Diverzifikace

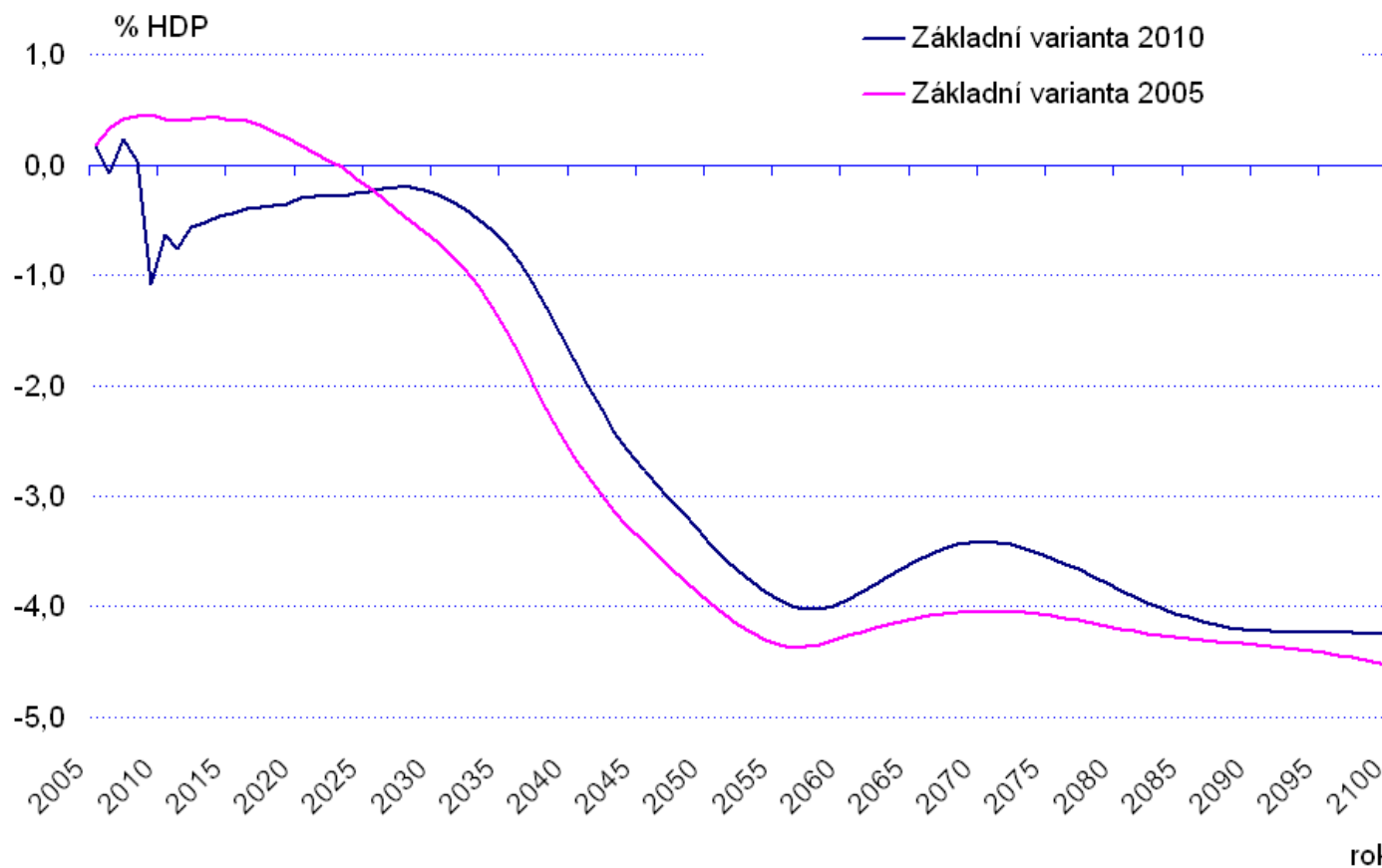
- Proč?
 - Diverzifikace povinného systému (DB x DC; PAYG vs FF) sníží celková rizika
 - Zejména u průměrných a nízkopříjmových částí populace
- Jak?
 - 3 % povinné spoření (pro osoby mladší 40 let)
 - Financované z povinného pojistného

Cíle reformy: Diverzifikace

	Výhody	Nevýhody
PAYG	<p>Odolnost vůči cyklickému vývoji ekonomiky</p>	<p>Citlivost na demografický vývoj (porodnost a migrace)</p> <p>Citlivost na rostoucí dobu dožití</p> <p>Závislost na vývoji domácí ekonomiky</p> <p>Riziko mezigenerační nespravedlnosti (PAYG DB) - riziko politického zneužití</p>
FF	<p>Odolnost vůči demografii (porodnost a migrace)</p> <p>Možnost mezinárodní diverzifikace</p> <p>Mezigenerační spravedlnost (FDC)</p> <p>Závislost na kvalitě institucion. prostředí (1)</p>	<p>Citlivost na vývoj na finančních trzích</p> <p>Vysoké administrativní náklady</p> <p>Citlivost na rostoucí dobu dožití</p> <p>Závislost na kvalitě institucion. prostředí (1)</p>
DB	<p>Umožňuje solidaritu uvnitř generace</p> <p>Vyšší jistota ohledně výše dávky, pokud je systém udržitelný a imunní vůči politickým rizikům</p> <p>Možnost motivace k pozdějšímu odchodu do důchodu</p>	<p>Riziko demotivace setrvání na trhu práce</p> <p>Nejistá výše dávky v případě dlouhodobé neudržitelnosti systému a politických intervencí. Riziko neklesá s růstem věku jedince</p> <p>Nedokáže automaticky reagovat na růst doby dožití</p>
DC	<p>Netrestá delší setrvání na trhu práce</p> <p>Ve vyšším věku nejistota ohledně výše dávky významně klesá</p> <p>Automatická reakce na růst doby dožití</p>	<p>Riziko chudoby pro ohrožené skupiny</p> <p>Méně jistá výše dávky na počátku pracovní kariéry</p>

Cíle reformy: Fiskální udržitelnost

Český důchodový systém je v dnešních parametrech dlouhodobě z 1/3 nesolventní (podíl 4+% deficitu na objemu výdajů 13 % HDP)

Cíle reformy: Zmírnění mezigenerační nerovnosti

- Proč?
 - Značná mezigenerační nespravedlnost hrozí mezi léty 2030 – 2050, kdy se saldo DS zhorší z -0,5 % HDP na -4 % HDP
- Jak?
 - Bezodkladnou úpravou parametrů PAYG pilíře a zavedením II. spořicího pilíře

Cíle reformy: Zvýšení ekvivalence

- Proč?
 - Český PAYG je mimořádně příjmově redistributivní
 - S ohledem na deficitní tendence a sociálně-ochrannou funkci nebude v PAYG pilíři finanční prostor pro větší ekvivalenci
- Jak?
 - Vytvořením II. povinného spořicího pilíře

Úpravy PAYG pilíře (i.)

- Sjednotit do roku 2035 věkovou hranici pro muže a ženy (bez ohledu na počet dětí) a dále zvyšovat tempem 2m/rok
- Zrušit možnost vlády stanovovat vyšší procento valorizace a nejpozději do r.2025 postupný přechod na cenovou valorizaci důchodů
- Sdílení vyměřovacích základů mezi manželi
- Fiktivní příjem pro hodnocení náhradních dob pojištění
- Hodnocení celoživotního příjmu pojištěnce
- Strop pojistného na 3násobek úrovně průměrné mzdy

Úpravy PAYG pilíře (ii.)

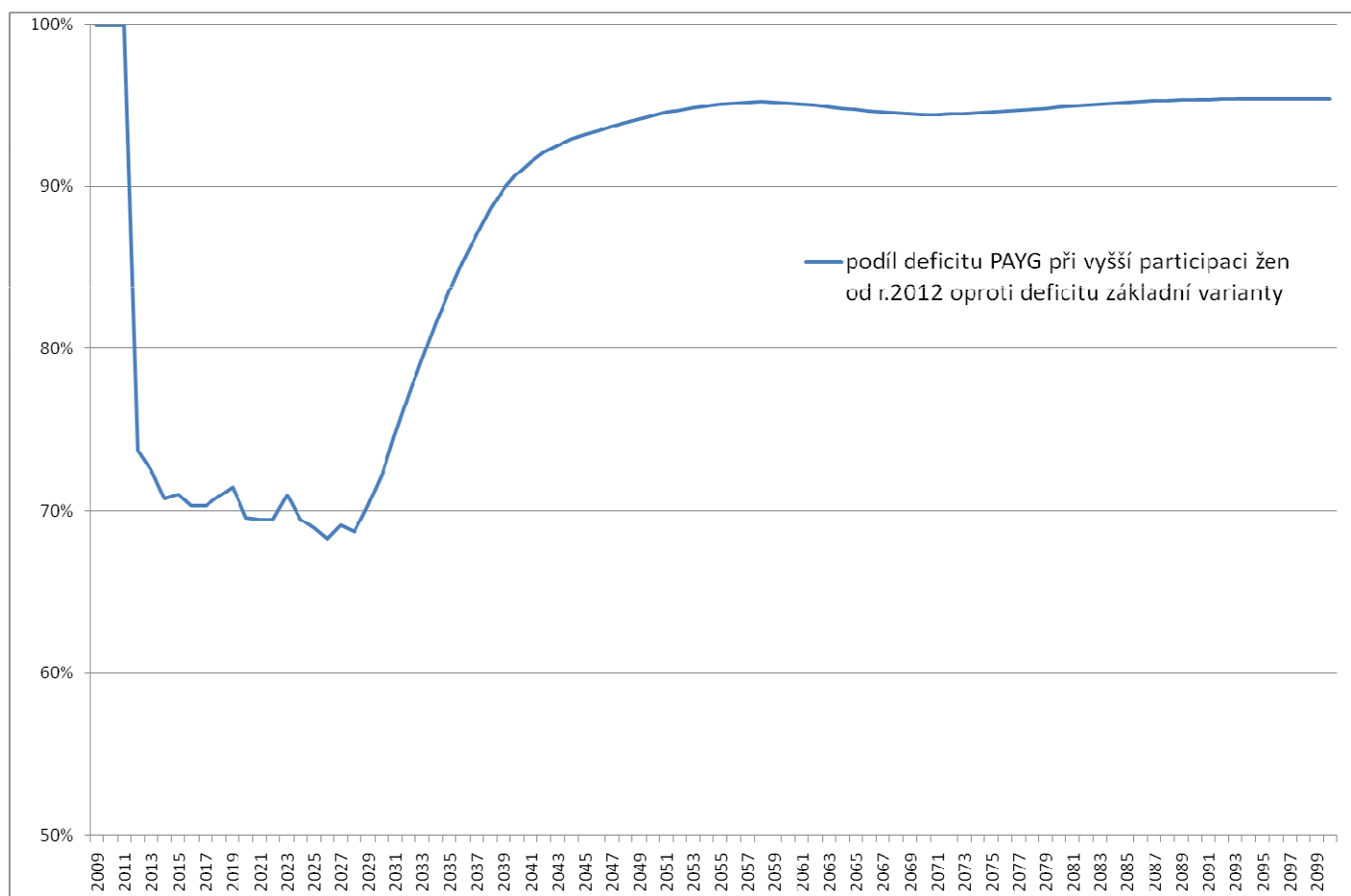
- Pravidelně aktualizovat definici invalidity. Nepřiznávat ID pokud již vznikl nárok na předčasný SD. Po dosažení věkové hranice změnit ID na SD. Zlepšit kvalitu lékařské posudkové služby
- Po startu reformy zrušit nově přiznávané doživotní vdovské/vdovecké důchody
- Snížit sazbu pojistného z 28 na 23 %. Kompenzovat zvýšením jiných daní (sjednocení sazeb DPH na 19 %).
- Řešit neomezený souběh důchodu a pracovního příjmu nepřímo prostřednictvím DPFO
- Realizovat plán JIM

Zvýšit celkovou podporu rodinám s dětmi v oblasti daní a dostupnosti s rodinou spojených služeb

Úpravy PAYG pilíře (iii.)

Inteligentní prorodinná politika se může vyplatit: zvýšení participace žen ve věku 20-40 let o 10 p.b. snižuje okamžitě PAYG deficity o více než 10 mld Kč/rok

Spořicí pilíř

- Financován 3 p.b. z 23% příspěvkové sazby
- Povinný pro osoby mladší 40 let při startu reformy (budoucí PAYG důchod bude úměrně zkrácen)
- Výběr pojistného a provozní správu provádí ČSSZ
- Investiční správu provádějí reformované PF, investiční společnosti, banky... dle výběru účastníka
- Naspořené prostředky se vyplácejí povinně v podobě doživotní anuity

Otevřené otázky: spořit povinně / dobrovolně?

- Povinně
 - Nepovinné spoření nenaplní cíl diverzifikace u průměrných a podprůměrně výdělečně činných jedinců
 - Trh práce není rigidní: příjem jedince v průběhu času může značně oscilovat
 - Dobrá makroekonomická predikovatelnost

Otevřené otázky: záruka státu ano / ne?

- Záruky spíše ne
 - Nejlépe bez explicitní záruky v podobě „fondu pojištění vkladů“ apod.
 - Lidé, kteří si aktivně nevyberou fond, automaticky do fondu s konzervativním investičním profilem (50+% dluhopisu ČR, zbytek dluhopisy vlád zemí s obdobným/vyšším ratingem)
- Státní fond: spíše ne
 - Výhody: úspory z rozsahu spravovaných prostředků; pocit „bezpečí a jistoty“
 - Rizika: získání dominantního postavení; riziko politického zneužití (investiční politika; personální zásahy...)

Otevřené otázky: počet providerů (AM) ve II. pilíři?

- Výhody nižšího počtu
 - Přehlednost pro účastníka i regulátora a dohled
 - Větší úspory z rozsahu
- Výhody vyššího (neomezeného) počtu
 - Větší konkurence
 - Není třeba stanovovat akreditační kritéria
- Většina pracovní skupiny podporuje nižší počet
 - 10 – 20 subjektů
 - Omezit AM pouze na ty se sídlem v ČR (daňový efekt)
 - # subjektů souvisí i s nastavením podmínek pro asset management
 - Poplatky za správu aktiv
 - Skrytá identita účastníků před asset manažerem

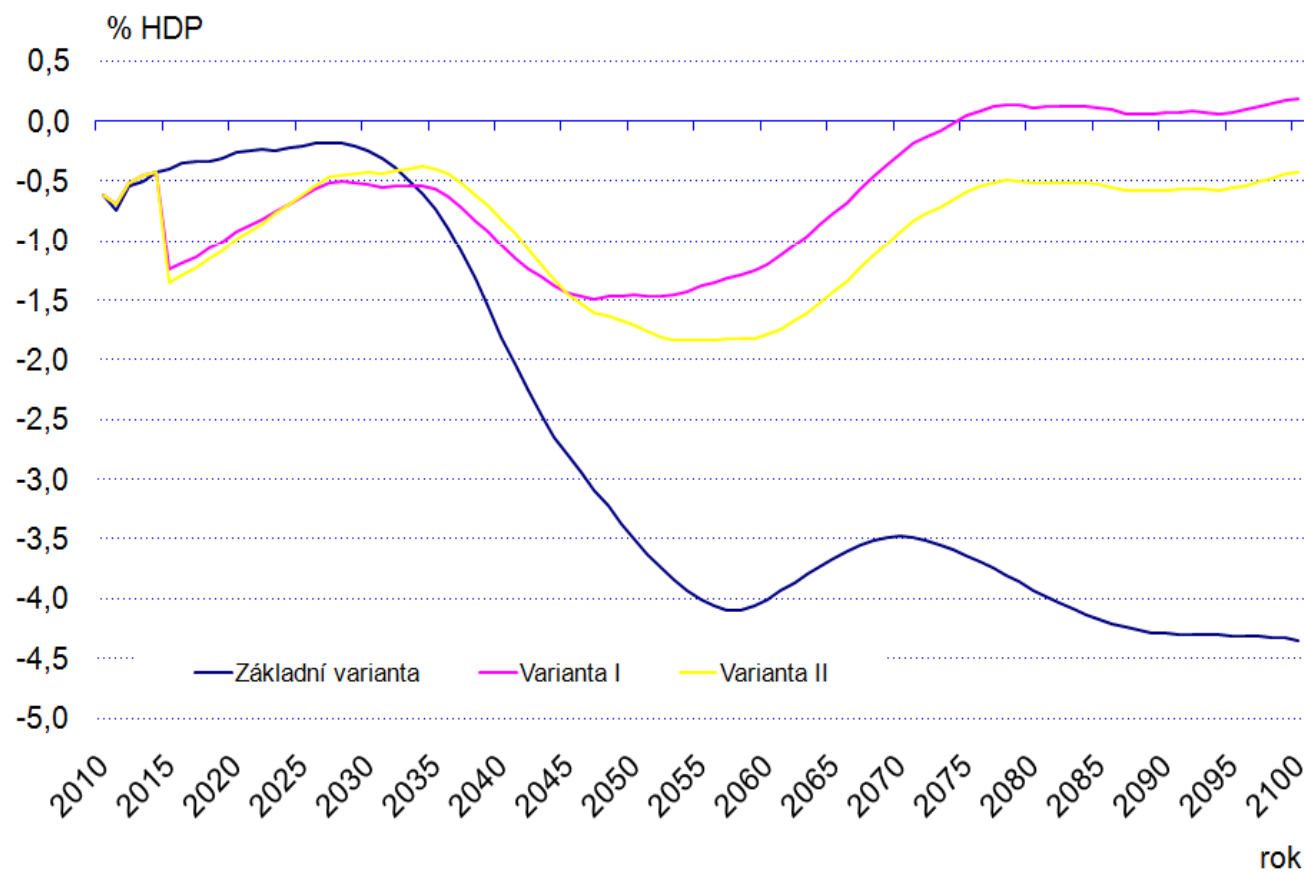
Otevřené otázky: role ČSSZ ve II. pilíři?

- First best scénář
 - ČSSZ vybírá pojistné a funguje jako administrátor II. pilíře
 - Vedení individuálních účtů klientů, komunikace s klienty; provádění změn; clearing house pro AMs...
- Second best scénář (nebude-li ČSSZ připravena včas, popř. vyžadovala-li by si příprava enormní finanční náklady)
 - Roli ČSSZ převeze (vyjma výběru pojistného) Centrální depozitář cenných papírů a Czech POINT
 - Odhad implementačních nákladů: desítky mil. Kč; doba implementace několik měsíců
 - Infrastruktura již ze značné části hotova
 - Subjekt podléhající dohledu ČNB
 - Nízké provozní náklady (jednotky Kč na 1 účet klienta za rok)

Otevřené otázky: Financování transformačních nákladů (i.)

Většinová varianta z června 2010 (Varianta I) – mající podporu pracovní skupiny NERV_{DR} – limitovala deficit důchodového účtu v nejhorších letech na 1,5 % HDP (cca 55 mld Kč v dnešních cenách)

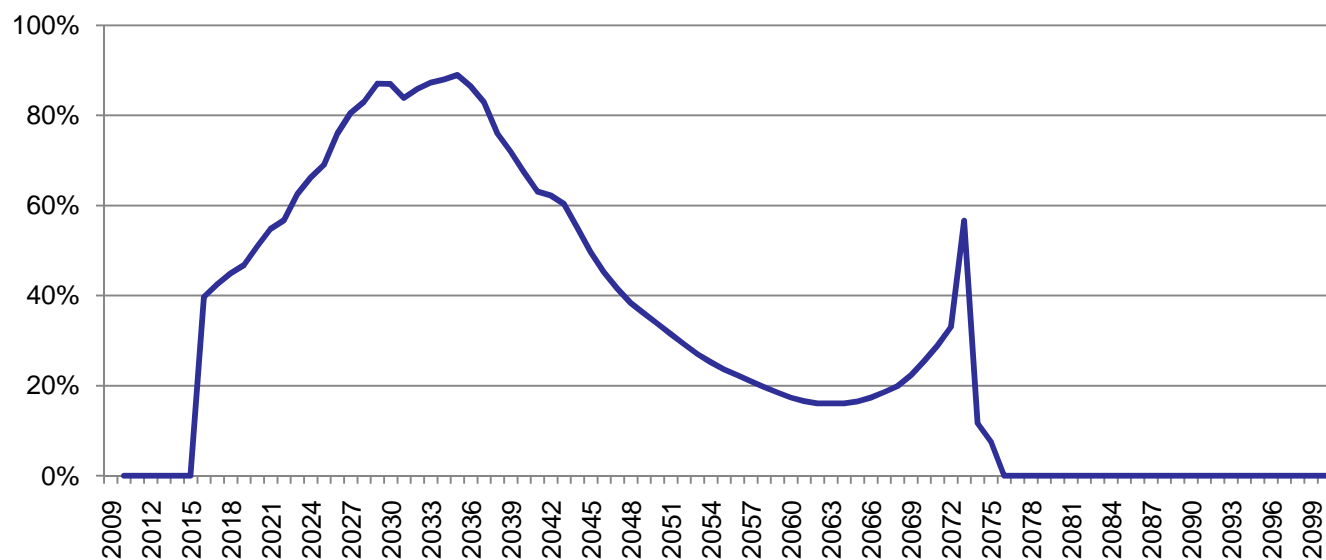
Otevřené otázky: Financování transformačních nákladů (ii.)

Tento deficit plně obsahuje veškeré transformační deficit / náklady.

V letech 2020 – 2040 způsobují transformační náklady 60+ % celkového deficitu.

Možnost použití mimořádných příjmů státu (dividendy, privatizace, emise povolenek...).

Podíl transformačních nákladů na celkovém deficitu důchodového účtu

Shrnutí

- Je třeba politické rozhodnutí v horizontu několika měsíců, pokud má být reforma v tomto volebním období realizována
- Otevřené otázky nejsou překážkou tomuto rozhodnutí
- Role poradních ekonomických týmů se – při absenci zásadního politického rozhodnutí – v zásadě vyčerpala

Součástí podkladů je nejen tato prezentace a Poziční dokument pracovní skupiny NERV_{DR}, ale také dokumenty PES z června 2010 (Závěrečná zpráva včetně Příloh)

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_duchod_ref_pes_55891.html

DĚKUJEME ZA POZORNOST